

TJUGOSJÄTTE SÖNDAGEN "UNDER ÅRET"

ÄRGÅNG B

Första läsningen: **4 Mos 11:25-29** (*Om ändå hela Herrens folk vore profeter*)

Josua hade ett ledande ämbete i Gudsfolket (4 Mos 27:12-23). Han ser nu hur Mose delegerar den andliga auktoriteten till *de sjuttio äldsta* (motsvarande vår kyrkas präster). Två av dem hade inte kommit till uppenbarelsetältet som de skulle utan hade stannat kvar hos folket inne i lägret. De fick ändå samma gåva, och det oroade Josua. Men Guds präster och diakoner ska just vara *hos* folket. De ska verka för att **alla** (inte bara de fromma och duktiga) ska bli ett *rike av präster* (2 Mos 19:6; jfr 1 Pet 2:9) stärkta av Andens pingstgåvor genom **dopets och konfirmationens sakrament**.

Andra läsningen: **Jak 5:1-6** (*Er rikedom förmultnar*)

Guld rostar väl inte (v.1)? Vilken chock att se det hända ändå! Och vilken fasa att inse att min rikedom blev till på grund av andras fattigdom (v. 4). Varor var billiga, därför att arbetare fick svältlöner i regimer som var bästa vänner med mitt land. Försökte man ändra på det, mördades man (jfr Ps 10; 37:12-14; Vish 2:10-20). *Jag brydde mig inte!* "Slaktdagen" i v. 5 tolkas bäst som *domens dag* (2 Pet 2:12; Jer 12:3; 25:34; 46:21). Med "den rättfärdige" i v. 6 menas alla värnlösa förkämpar för rättvisa, särskilt **Jesus**.

Evangelium: **Mark 9:38-43, 45, 47-48** (*Den som inte är mot oss, han är för oss. Om din hand förleder dig, så hugg av den*)

Även människor som inte lever i full gemenskap med katolska kyrkan eller har en ofullständig uppfattning om den kristna tron kan förvisso göra gott i Jesu namn (v.38-49). Ja, en sådan person kan tjäna Gud långt bättre än en fullkomligt rättrogen, lat och sur katolik. *Den som inte är emot oss, han är för oss* (v. 40; jfr Luk 9:50). Raka motsatsen sägs i Matt 12:30 och Luk 11:23, men där handlar det om sådana som sprider onda ord om Jesus. Anvisningarna i resten av läsningen måste självklart tolkas bildligt. Jesus **botade** lama, blinda och en man med en förtvinad hand och kan omöjligt vilja att kroppar skadas (som när man i vissa länder hugger av en hand som straff för stöld, eller när någon skadar magen genom överdriven fasta). Vi kristna ska vara *lemmar på Kristi kropp*, och kroppen får inte skadas! Apostlarna irriteras när andra utanför kretsen lyckas med imponerande gärningar bättre än de själva. Jesus däremot framhäver värdet av små och vardagliga gärningar, som när någon bara räcker apostlarna ett glas vatten (v. 41). Tjänaren är **en extra hand, en extra fot, ett extra öga** åt den som betjänas. Så ska du som kristen *helga* din hand, din fot och ditt öga. Men du behöver en *andlig yxa*: du räcker ju ut **handen** efter varor som du borde veta bara är billiga för att arbetare långt borta lever under slavliknande förhållanden.

Du låter ditt **öga** frossa i filmer, spel eller böcker som förhärsligar våld och pornografi och förnedrar människan. Dina **fötter** går på vägar som du vet är fel. Det är inte handens, ögats eller fötternas fel – utan ditt **hjärtas!** Hugg till med yxan, innan hjärtat drar ner *hela dig* i helvetet!

MÅNDAGEN I 26 VECKAN ”UNDER ÅRET”

Första läsningen: **Job 1:6-22** (*Herren gav, och Herren tog. Lovat vare Herrens namn*)

Jobs bok ger oss *teodicé-problemet*: Hur kan en allsmäktig och god Gud tillåta att det finns oskyldigt lidande? (*Katolska kyrkans katekes*, nr 309-314; jfr Ps 10:3 f, 14:1; 36; Vish 1:16-2:22; 12:12-14). Job var en man som gjorde allt rätt, han ägnade sig t.o.m. åt *förebyggande bot för andra* (1:5). Satan (namnet betyder Anklagaren eller Motståndaren) träder fram bland gudasönerna, d.v.s. änglarna. Han **letar fel** på människor. *Vad han har för avsikter vet vi ju* (2 Kor 2:11). Han kan dock inte göra något utan Guds medgivande (v. 12), och Gud är både vår försvarsadvokat och domare (Rom kap. 8). Jobs ödmjuka acceptering av sitt *Getsemane* visar att Satan hade fel (v. 9-11). Job är i grunden en **Kristusbild**.

Evangelium: **Luk 9:46-50** (*Den som är minst av er alla, han är stor*)

Varför denna maktkonflikt mellan lärjungarna (se även Luk 22:24 f)? Är de missnöjda med att Petrus fått en särställning (Matt 16:18 f)? Tycker de att Jesus är för svag som ledare (”han är som ett barn”; jfr v. 47-48)? Hur som helst: **Guds rike kommer** och det behövs nu en ministerlista, tycker lärjungarna. De observerar även att någon utanför deras ”elitgrupp” har del av Jesu makt över demonerna. ”Men är den där mannen *legitimerad*?” Vi förstår lärjungarnas frustration. Jesus skakar på huvudet och tänker bara på de *lidanden* som ska komma (Mark 10:39-40). En överraskande tolerant utsaga (v. 50; jfr Mark 9:39) avslutar Lukas långa version av Jesu verksamhet i Galileen (motsatsen sägs i Matt 12:30; Luk 11:23 om dem som *talat illa* om Jesus). Nu går vi mot Jerusalem. V. 50 låter som den romerske imperiebyggaren *Pompejus* (106-48) slogan i romerska inbördeskriget. Denne intog Judeen och Jerusalem och trängde in i templets Allraheligaste år 63 f. Kr och blev till slut mördad. Kanske Jesus anspelar på honom: *Pompejus miste livet till sist. Samma väg går jag*.

Vi tar emot det goda från Gud, skall vi då inte också ta emot det onda (Job 2:10)?
--

TISDAGEN I 26 VECKAN "UNDER ÅRET"

(Årgång I, ojämna år): Första läsningen: **Sak 8:20-23** (*Många folk skall komma och söka Herren Sebaot i Jerusalem*)

Sakarja såg en framtid som vida överträffade hans samtidas hopp. Israel ska växa ihop med alla folk, det ska strömma konvertiter till Jerusalem från alla håll, inte för att stödja folkets nationalistiska strävan utan av religiösa skäl. Därmed ska Gud "hela" splittringen från *tornbygget i Babel* då folken skingrades (1 Mos 11:1-9). Alla ska förenas i Jerusalem! *Urkyrkans pingstunder* (Apg kap. 2) uppfyllde detta löfte.

(Årgång II, jämna år): Första läsningen: **Job 3:1-3, 11-17, 20-23** (*Varför skulle den olycklige skåda ljuset?*)

Dödslängtan möter vi när någon belastas av ohanterlig förlust, kränkning eller sorg. Job säger: "Jag vill inte leva" men menar: "Jag vill inte leva *så här*". Han behöver närvaro, vill bli sedd, han önskar inte döden. Läget kan ändras så att en sådan person vill leva igen, det får aldrig uteslutas. **Gud kan vända allt ont till gott.** Jobs vänner däremot var som satan. Snart nog *letar de fel* hos Job och "förklarar" hans olycka. Det är elakt och cyniskt.

Evangelium: **Luk 9:51-56** (*Jesus vände sina steg mot Jerusalem*)

Här börjar Jesu väg till Jerusalem och till lidandet. Jesus går med beslutsam min (det är ansiktet *hårt som flinta* i Jes 50:5-9 som vi ska tänka på) till den heliga staden där hans himmelfärd väntar (v. 51; Luk 24:50 f och Apg 1:9). Den blir hans "exodus" (Luk 9:31), hans uttåg ur världen. Därefter sprids kyrkan till alla folk.

Samaria var inte ofarligt att vandra igenom för en jude på väg mot Jerusalem. Samarierna godtog inte templet i Jerusalem, tvärtom hade de haft ett eget tempel på sitt berg *Gerisim*. Detta folk, som i dag är reducerat till ca 700 personer, accepterar bara Moseböckerna som helig skrift. Judarna ser dem som kättare, men observera att Jesus sände sina budbärare också till dem. De ville dock inte ta emot juden Jesus. Lärjungarnas vrede liknar profeten Elias vrede mot Baalsdyrkarna, de har fantasier om att *kalla ner eld från himlen* så som Elia gjorde (2 Kung 1:10 ff; Mal 3:1; 4:5; jfr Upp 11:5). Jesus stoppar dem (v. 55, ordagrant står det att han "hotade" dem; jfr Luk 9:42). Vissa Lukashandskrifter har ett tillägg i v. 55, där Jesus säger "Förstår ni inte vilken ande ni har (i er)? Människosonen har ju inte kommit för att förgöra människors liv utan för att rädda dem". Vi ska inte förgöra någon, men vi får försvara oss. Medan jag skriver detta brinner det troligen kyrkor någonstans, och här hos oss saknas den politiska viljan att påtala det. Jesus vill alltid få oss att gå på **förlåtelsens väg**,

men lätt är det inte. Vi förstår apostlabrödernas frustration (v. 54). Jesus kallade dessa två ”åskans söner” (Mark 3:17). Kanske från denna stund?

Herren Sebaot skall på detta berg hålla gästabud för alla folk (Jes 25:6).

ONSDAGEN I 26 VECKAN ”UNDER ÅRET”

Första läsningen: **Job 9:1-12, 14-16** (*Hur skulle en människa kunna ha rätt mot Gud?*)

Jobs förlust av **allt** blir till en troskris. Han ser sig tvungen att bejaka Guds allmakt men förneka Guds rättvisa. Vi får mäktig poesi: stjärnbildernas orubbliga plats på himlavalvet i v. 8-10 avbildar rättvisan, att man kan lita på Gud. Men oförutsägbara vulkanutbrott och jordbävningar på jorden (v. 5-6) säger motsatsen. Vi är chanslösa inför Gud, kan aldrig få rätt mot honom.

Evangelium: **Luk 9:57-62** (*Jag skall följa dig vart du än går*)

Det var – och är – svårt för Jesus att hitta hängivna, kompetenta medarbetare. Vissa inser inte hur hårt ett liv i hans efterföljelse kan bli – t.o.m. under djurens nivå (v. 58). Men så är Jesu krav också höga. Kallelsen i v. 61 låter som den i 1 Kung 19:20, men i det fallet verkade det gå bra att först ta avsked med familjen – men inte nu. Här erbjuds ett hemlöst vandrande liv, som om man inte hade familj att ta hänsyn till. I ett samhälle där familjeförpliktelser var helt fundamentala (Guds bud!) är Jesu ord i v. 60 kanske det mest upprörande han har sagt. De döda skulle begravas värdigt (Tob 4:3; 6:15; Syr 38:16-17). Jesus verkar torrt konstatera att det finns tillräckligt många ”döda” (likgiltiga inför Guds rike) som kan ordna med begravningar där hemma. Den som följer Jesus har hittat något som ska prioriteras över allt annat. Vi vet inte om den fader som nämns är döende eller redan död. Kanske handlar det helt egoistiskt om att vara med därhemma när arvet delas. Men Jesus säger: ”NEJ, KOM”. Det är som med den tidens plogarbete (v. 62). Plogen var liten och lätt. Vile man lyckas med fina raka fåror fick man från början vara fullt fokuserad: ena handen på plogen, andra handen dirigerar oxarna, och blicken på målet längst bort. Ja, så är det att verka för Guds rike. Det duger inte att se sig om, eller se tillbaka.

Om du närmar dig Herren för att tjäna honom, bered dig då för prövningar (Syr 2:1).

TORSDAGEN I 26 VECKAN ”UNDER ÅRET”

Första läsningen: **Job 19:21-27** (*Jag vet att min förlossare lever*)

Det gör ont att få veta att allt är ens eget fel när man lider. Job tigger sina ”vänner” om att sluta plåga honom (v. 21-22). Job önskar att hans meningslösa lidande *skrevs ner* (v. 23-24), att det erkändes som viktigt (och så blev det ju). *Livet är absurt, och alla ni kloka huvuden borde medge det!* Men mitt i allt detta växer **trons under** fram: Gud är **Frälsaren**. Job ska se honom! De berömda orden i v. 25 används vid bön för döda.

Evangelium: **Luk 10:1-12** (*Den frid ni kommer med skall bli kvar hos honom*)

Vi ser (v. 1) att Jesus hade en genomtänkt, geografisk missionsplan. Han har i övrigt organiserat rörelsen med det gamla Israel som modell: 12 apostlar liksom folket hade 12 stamfäder, och nu 72 lärjungar precis som Mose fick 70 ”äldsta”, d.v.s. medhjälpare (4 Mos 11:16 f), plus två som tillkom (4 Mos 11:26). Lukas vill nog också få oss att tänka på de 70 folken som fanns i världen enligt folklistan i 1 Mos kap. 10 (i den hebreiska Bibeln var de 72!): Jesus gav oss så på förhand en bild av *missionen till alla folk som kyrkan skulle förverkliga* (Jes 42:6; 49:6). I vissa gamla Lukashandskrifter är lärjungarnas antal 70 – vilket som är rätt vet vi inte (samma sak gäller i v. 17). V. 3: att skickas som *lamm* bland *vargar* är en skrämmande tanke, men *Den gode herden* skyddar och leder kyrkan (Joh 10:1-16) och den messianska tiden är nära, då vargen ska *bo med lammet* (Jes 11:6; jfr 65:25). Äkta missionärer är själva **lamm** som *följer Lammet vart det än går* (Upp 14:4). Ta bort lammets ödmjukhet, och du får missionärer som blir till kolonisateurer, rena vargar. Deras arbete håller inte, vilket kyrkohistorien bevisar med råge. Förbudet mot att hälsa på någon på vägen (v.4; jfr 2 Kung 4:29) är ett *profetiskt tecken*: ”Ur vägen, vårt budskap brådskar!” V. 12: sodomiternas synd var vidrig och fick ett vidrigt straff (1 Mos kap. 18-19) men de kände inte till Jesu godhet, som människorna på Jesu tid. Dessa hånade honom, men ingen ragnarök föll över dem. En hårdare dom väntar dem i evigheten.

Han ger mig ny kraft och leder mig på rätta vägar, sitt namn till ära (Ps 23:3).
--

FREDAGEN I 26 VECKAN ”UNDER ÅRET”

Första läsningen: **Job 38:1, 12-21, 40:36-38** (*Har du stigit ned till havets källor?*)

Den danske filosofen Sören Kierkegaard skrev att det är saligt att veta att *mot Gud har vi alltid orätt*. Vore vi klokare än Gud så vilade världen verkligen inte i

trygga händer! Se hur en rad enkla frågor från Gud sätter Job på plats (Job kap. 38-40, ett sammandrag). Job vet inte hur Gud tar hand om skapelsen, hur skulle han då kunna förstå Skaparen och hans planer (jfr Jes 55:8-9)? Job kan omöjligt få rätt mot Gud.

Evangelium: **Luk 10:13-16** (*Den som avvisar mig, han avvisar honom som har sänt mig*)

Gamla testamentets profeter talade hårt mot de högmodiga utländska storstäderna Tyros och Sidon (Jes 23:8-12; Hes 28:1-23). Men Jesus försäkrar att om dessa två städer hade fått samma gåvor som han gett till de galileiska städerna (hans hemtrakter) hade hedningarna där lagt aska på sina huvuden som tecken på bot (som vi gör på askonsdagen). Kafarnaum ska inte tro att bara för att Jesus verkat så länge där ska det gå dem bättre vid domen (v. 15). Nej, de drabbas av *Babylons öde* (jfr Jes 14:12-15). Jesus talar här till människor som har fått mycket och som han därför väntar sig mycket av men som inte vill lyssna till honom. Även om det låter fördömande så syftar orden ännu till omvändelse! Men den måste i så fall komma NU. Så är det: det finns avgörande ögonblick då människor möter det kristna budskapet i klar form och måste säga ja eller nej i sina hjärtan. Den utmanande inbjudan fortsätter ju genom de lärjungar Jesus sänder ut (se läsningen i går). *Kyrkans ämbetsbärare* är i dag de tydligaste exemplen på *utsända lärjungar*. Om jag föraktar eller förkastar de gåvor från Gud som de ger mig (förkunnelse och sakrament) då drar jag domen över mig.

Förslag till fredagsoffer: tänka på synder som Gud har förlåtit dig och tacka honom.
--

LÖRDAGEN I 26 VECKAN "UNDER ÅRET"

Första läsningen: **Job 42:1-3, 5-6, 12-16** (*Nu har jag fått se dig med egna ögon*)

Under fem dagar har vi nu fått huvudpunkterna i Jobs bok. Den plågade mannen ville ställa Gud till svars för alla sina olyckor, men Gud lät honom inse att han inte kan förstå himlens vägar. Job utslungade inte sina bittra ord mot Gud utan valde att ödmjukt tiga. Bokens slut ger Job nya barn och därtill hans jordiska rikedom åter i dubbel form (jfr med Job 1:2-3). De vackra döttrarnas namn översätts i Bibel 2000 med "Lillduvan", "Kanelblomman" och "Sminkdosan". De jämförs med sina bröder, tvärtemot den tidens sed, vilket ska visa hur tacksam Job är för dem. Jobs hustru som hånade hans trohet mot Gud (Job 2:9; jfr 19:17) hör vi inget om. Hon lärde sig nog också att tiga.

Evangelium: **Luk 10:17-24** (*Gläd er över att era namn är upptecknade i himlen*)

Det är bara Lukas som berättar för oss om lärjungarnas lyckliga återkomst och Satans snabba fall från himlen. Vi får här också ord som är typiska för Lukas: *glädje* och *helig Ande* (v. 21). Satans makt är bruten, även om den krossas helt först vid Kristi återkomst i härlighet (Upp 12:8). Det beskrivs som att hans position i himlen är avskaffad (vi ska tänka oss en domstolsliknande situation, där djävulen var åklagare och ständigt *letade fel* på människorna inför Gud, så som vi ser honom göra i Jobs bok, kap. 1). Hans stol är nu omkullkastad. ”Vem kan anklaga Guds utvalda? Gud frikänner” (jfr Rom 8:31-34).

Demonutdrivningarna visar att gudsriket har brutit in. Nu kan inget hindra oss från att bygga upp en bättre värld enligt Guds sinne. Jesu glädje är kraftfull och äkta som ett barns. Den är ett *triumferande* som behagar Gud. Barn kan ta emot gudsriket bättre än vuxna (v. 21). De ser klarare, med öppnare ögon. Därför är de är minst lika kvalificerade som vuxna – ja, i grunden ännu mer än de – att ta emot **dopets sakrament**.

Gud, du har gjort himlen och jorden... Ingenting är omöjligt för dig (Jer 32:17).
